

містить зміну соціальних ролей і статусів у сучасному соціумі, активну роль бібліотекаря у формуванні соціальної структури інформаційного суспільства і розвитку бібліотеки як соціального інституту; наголошують на потребі цілеспрямованого курсу на "меритократизацію" професії [8] у масовій свідомості, повернення їй статусу "елітарної".

Очевидно, саме такий розвиток регламентовано у проекті стандарту: "...Проект стандарту враховує пропозиції та побажання науково-педагогічного складу випускових кафедр вищих навчальних закладів України та членів Української бібліотечної асоціації, що об'єднує роботодавців — представників усіх типів вітчизняних бібліотек (від національних до обласних універсальних наукових, університетських, публічних, шкільних, дитячих)".

Висновки. Створення стандартів вищої освіти є складним, багатоступінчастим процесом. Перший варіант стандарту з позитивного погляду можна оцінити як "творче руйнування" (за Й. Шумпетером) у пошуках точок сталого зростання. Однак, враховуючи сучасні реалії, цей процес потребує насамперед стратегічних орієнтирів, а стосовно розвитку бібліотечної складової у новій спеціальності — розуміння парадигмальних змін у бібліотекознавстві і збереження суверенності бібліотечної професії у інформаційному суспільстві.

Список використаної літератури

1. 029 "Інформаційна, бібліотечна та архівна справа" (бакалавр) : стандарт вищої освіти України. — Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/education/reforma-osviti/naukovo-metodichna-rada-ministerstva/proekti-standartiv-vishhoi-osviti.html> (дата звернення: 25.12.2016). — Назва з екрана.
2. Вилегжаніна Т. Бібліотечна професія в сучасній Україні / Т. Вилегжаніна // Бібліотечна планета. — 2012. — № 3. — С. 5—6. — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bp_2012_3_2. — Назва з екрана.
3. Осаула В. Образ бібліотечно-інформаційної професії в умовах інформатизації суспільства / В. Осаула // Вісник Книжкової палати. — 2011. — № 9. — С. 22—24. — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vkr_2011_9_7. — Назва з екрана.
4. Дурєєва Т. А. Формування професійної свідомості бібліотечного фахівця як умова ефективної адаптації комунікаційних технологій до бібліотечної діяльності / Т. А. Дурєєва // Вісник Харківської державної академії культури. — 2010. — Вип. 31. — С. 171—181. — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/hak_2010_31_20. — Назва з екрана.
5. Білик О. Бібліотеки та питання професіоналізації кадрів / О. Білик // Бібліотечна планета. — 2011. — № 2. — С. 26—30. — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bp_2011_2_10. — Назва з екрана.
6. Лопатина Н. В. Библиотекарь в профессиональной структуре общества: теоретико-методологический анализ 05.25.03 — Библиотечное дело, библиографоведение и книговедение : автореф. дис. ... д-ра пед. наук / Наталья Викторовна Лопатина ; Московский государственный институт культуры. — Москва, 2015.
7. Лопатина Н. В. Формирование профессиональных компетенций будущих информационно-библиотечных специалистов в условиях изменения номенклатуры направлений подготовки высшего образования (на примере англоязычной подготовки) / Н. В. Лопатина, М. А. Романюк // Библиосфера. — 2015. — № 1. — С. 53—57.
8. Абитова А. В. "Меритократизация" библиотечной профессии: библиотекарь в экспертно-кратическом обществе / А. В. Абитова // Библиотечное дело. — 2015. — № 15. — С. 2—5.
9. Чачко А. С. Библиотечное дело в человеческом измерении : монография. — Киев; Москва, 2000. — 166 с.
10. Гринчак Т. Бібліотека і політична комунікація : монографія / Т. Гринчак ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. — Київ, 2012. — 481 с.
11. Матвієнко О. Бібліотеки органів державної влади: специфіка завдань діяльності / О. Матвієнко, М. Цивін // Вісник державної служби України. — 2012. — № 1. — С. 22—26.

В статье проанализирован проект стандарта по специальности 029 "Информационное, библиотечное и архивное дело" относительно места библиотечной составляющей в ее рамках.

The article analyzed the draft standard in the specialty 029 "Information, Library and Information Science" to the place of the library component in the new specialty.

Надійшла до редакції 27 грудня 2016 року

УДК 025.2:004.93](477):331.453

Володимир Зуб,
кандидат історичних наук,
в. о. завідувача відділу НБУВ

Документні засади питань охорони праці при здійсненні оцифрування фондів бібліотек України

У статті проаналізовано нормативно-правові акти і локальну бібліотечну документацію з питань безпеки праці бібліотечною персоналом, залученого до виконання робіт, пов'язаних із комп'ютерним скануванням фондів бібліотек України.

Ключові слова: сучасні технології копіювання документів, оцифрування бібліотечних фондів, нормативно-правові документи з охорони праці у бібліотеках, шкідливі виробничі чинники репрографії.

Оцифрування документів, тобто перенесення інформації з паперових носіїв на електронні, у бібліотечних установах масово застосовують від початку XXI ст. Сьогодні це світовий тренд. "Проблемою проблем розвитку бібліотечної галузі, — наголошує академік НАН України О. Онищенко, — є її адаптація до умов цифрової культури. Процес переходу на електронні технології і носії інформації йде прискореними

темпами, і недалекий той час, коли цифрова культура стане панівною. Вона визначатиме характер суспільних і міжнародних відносин, інформаційних обмінів" [8].

Цифрове копіювання нині активно пропагують, реалізуючи відповідні програми та проекти, міжнародні організації UNESCO, IFLA, LIBER та ін. Розвиток новітніх технологій має широку фінансову підтримку, для їхнього впро-

вадження розроблено відповідне програмне забезпечення, закуповується найновіша копіювально-розмножувальна техніка (планшетні сканери, цифрові фото- і відеокамери), комп'ютерні системи; тривають ґрунтовні наукові дослідження.

Як свідчить статистика, провідні бібліотеки США, Великої Британії, Канади, Швеції, Франції, Австрії, Данії, Японії, Росії, інших країн досягли значних успіхів у переведенні фондів у цифровий формат.

Наприклад, фахівці Британської бібліотеки оцифрують мікрофільми газет, що виходили до 1801 року. Через спеціальний веб-сайт "In place" надано відкритий доступ до 100 тис. ізоматеріалів і звукозаписів з власних фондів. У Королівській (національній) бібліотеці Данії нині завершено два проекти оцифрування: це "Архів датської літератури" і родинний щотижневик, який виходив упродовж 1859—1924 рр. і відбивав життя Данії у той період. Співробітники Національної бібліотеки Австрії також не один рік реалізують програму переведення у цифрову форму переважно вітчизняних матеріалів [9]. У Російській Федерації цими проблемами опікуються Всеросійський науково-дослідний інститут документознавства та архівної справи, Науково-дослідна хіміко-технологічна лабораторія Федерального центру консервації бібліотечних фондів Російської національної бібліотеки (ФЦКБФ РНБ); Науково-дослідний центр консервації документів Російської державної бібліотеки (НДЦКД РДБ), Лабораторія кодикологічних досліджень та науково-технічної експертизи документів (ЛКДІНТЕД) відділу рукописів РНБ.

У бібліотеках України також стрімко впроваджують сучасні технології копіювання документів. Масштабності, системності цій роботі надала, зокрема, "Програма збереження бібліотечних та архівних фондів 2000—2005 рр.", ухвалена Кабінетом Міністрів України 15.09.1999 р. [11]. Провідні вітчизняні книгозбірні мають відповідне програмне забезпечення (ACDSc, Book Restorer, Scan Mailor, Adobe Photoshop), комплекти технічних засобів для переведення рідкісних і цінних видань на електронні носії. Значну роботу в цьому напрямі проводять і фахівці обласних універсальних наукових бібліотек. Триває переведення в електронний формат регіональних історико-культурних фондів, зокрема реалізуються програми "Пам'ять України. Пам'ять світу" тощо [10].

По суті, в Україні динамічно формується новий напрям бібліотечної діяльності, покликаний, по-перше, забезпечити збереження документів (насамперед рукописних і книжкових пам'яток), по-друге, зробити доступними для широких верств населення найкращі зразки світового і національного культурного надбання.

У контексті окресленої теми важливо відзначити створення у складі книгозбірень спеціальних відділів, центрів з оцифрування, до роботи в яких залучають дедалі більше персоналу. Наприклад, у структурі Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського (далі — НБУВ) утворено відділ програмно-технологічного забезпечення комп'ютерних мереж, а у центрі консервації і реставрації НБУВ для прискорення роботи з оцифрування друкованих книжкових фондів і формування страхового фонду цінних та рідкісних документів організовано окрему групу з оцифрування на традиційних носіях.

Як свідчить практика, оцифрування має значні можливості й очевидні переваги. Втім, для комп'ютерного сканування та опрацювання бібліотечних фондів характерні й певні негативні наслідки, що поширюються не лише на матеріальну основу документа та зафіксовану на ньому інформацію, а й на працівників, котрі використовують такі інноваційні технології.

Основними шкідливими виробничими чинниками для бібліотечного фахівця, задіяного на роботах з оцифрування,

є: підвищений рівень електромагнітного, рентгеновського, ультрафіолетового та інфрачервоного випромінювань; підвищений рівень статичної електрики; підвищений рівень запиленості та аероіонів у повітрі робочої зони; підвищені значення напруги в електричному ланцюзі, замикання якого може статися через тіло людини; підвищений рівень шуму (від вентиляторів, аудіоплат та ін.); прямі та відбиті від екранів відблиски, несприятливий розподіл яскравості в полі зору; фізичне та нервово-психічне перевантаження (розумове перенапруження, перенапруження аналізаторів), монотонність праці, емоційна напруга тощо.

Окрім того, негативний вплив на організм людини справляють хімічні речовини, що виділяються під час роботи копіювально-розмножувальної техніки (далі — КРТ), зокрема азот, аміак, ацетон, гідроселенід, хлорметил та ін.

Отже, цілком очевидно, щоб максимально мінімізувати шкідливий вплив КРТ на співробітників, важливо неухильно дотримувати правил безпеки праці.

Єдиного вітчизняного інтегрованого галузевого корпоративного документа, що регламентував би всі аспекти охорони праці під час репродукування документів за допомогою променевої енергії, сьогодні немає. Однак в Україні вже сформовано необхідний документний ресурс, який дає змогу фахівцям вирішувати питання забезпечення належних (здорових) умов праці у такій специфічній галузі бібліотечної діяльності, як репрографія. Насамперед це низка радянських нормативно-правових документів, якими ще й досі послуговуються українські бібліотекарі. Йдеться, зокрема, про ГОСТ 12.2032-78 "ССБТ. Рабочее место при выполнении работ сидя. Общие эргономические требования", що регламентує організацію робочого місця оператора. Його виконання забезпечує відповідність до ергономічних вимог усіх елементів робочого місця та їхнє розташування [15]. У "Санитарных нормах и правилах устройства и эксплуатации лазеров", затверджених постановою Головного державного санітарного лікаря СРСР від 31.07.91 р. № 5804-91 (СанПіН5804-91), визначено порядок використання пристроїв, сконструйованих на основі лазерів. У цьому документі вкрай важливі приписи розділу "Засоби індивідуального захисту оператора від травмонезбезпечних випромінювань оптичного діапазону ЕОМ з ВДТ і ПП. Профілактика захворювань" [16].

Окрім міждержавних стандартів з охорони праці, чинні також відомчі та міжвідомчі нормативні документи, ухвалені окремими центральними органами управління нашої держави. Такими регламентами, що поширюють приписи і на комп'ютерне сканування та опрацювання документів у бібліотечній галузі, є Державні санітарні норми (ДСН); Державні санітарні правила і норми (ДСанПіН). Зокрема, згідно з ДСанПіН 3.3.2.007-98 (v0007282-98), для забезпечення захисту оператора та досягнення нормованих рівнів випромінювань електронно-обчислювальних машин (далі — ЕОМ) з відеодисплейними терміналами (далі — ВДТ) і периферійними пристроями (далі — ПП) рекомендовано застосовувати екранні фільтри, локальні світлофільтри (засоби індивідуального захисту очей) та інші засоби захисту, які пройшли випробування в акредитованих лабораторіях і отримали позитивний висновок державної санітарно-епідеміологічної експертизи.

Бібліотечні служби з охорони праці, розробляючи заходи для структурних підрозділів з *репрографування*, також спираються на положення нормативних актів з пожежної безпеки (НАПБ); Правил безпечної експлуатації електроустановок споживачів; Правил охорони праці під час експлуатації електронно-обчислювальних машин, затверджених Державним комітетом України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду (26.03.2010 р., № 65) [13];

Правил охорони праці для працівників бібліотек, затверджених Міністерством надзвичайних ситуацій України (12.12.2012 р., № 1398) [12].

В останньому документі, зокрема у п. 12, визначено вимоги до безпечного проведення оцифрування бібліотечного фонду:

— такі роботи повинні здійснюватися в спеціальних відокремлених приміщеннях;

— освітлювальна арматура повинна бути волого- та пилезахисного виконання;

— підлога та стіни приміщення повинні мати покриття, яке дозволяє здійснювати вологе прибирання;

— робочі столи реставраторів обладнуються автономною місцевою витяжною вентиляцією та місцевим освітленням;

— столи повинні мати гладку поверхню без тріщин і ушкоджень та бути розташовані таким чином, щоб прохід між ними при двосторонньому розміщенні робочих місць був не менше ніж 1,5 м, а при односторонньому — не менше ніж 1 м.

Роботодавці, власники підприємств, організації або уповноважені ними органи на основі нормативно-правових актів з охорони праці розробляють і затверджують власні відповідні положення, що діють у межах підприємства, установи, організації згідно з наказом Державного комітету України з нагляду за охороною праці "Порядок опрацювання та затвердження власником нормативних актів про охорону праці, що діють на підприємстві" (НПАОП 0.00-6.03-93), № 132 [14].

У бібліотечних установах, в яких експлуатуються ЕОМ з ВДТ і ПП, обов'язково розробляють інструкцію з охорони праці відповідно до "Положення про розробку інструкцій з охорони праці", затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці від 29.01.98 р., № 9. Наприклад, у Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського діє "Інструкція з охорони праці при роботі на комп'ютерах", затверджена наказом генерального директора НБУВ від 18.05.2012 р., № 20. Згідно з цим документом, до роботи допускають лише осіб, які пройшли в НБУВ вступний інструктаж з питань охорони праці та пожежної безпеки, первинний інструктаж з охорони праці на робочому місці. Надалі працівники проходять повторні інструктажі на робочому місці раз на півріччя. Первинний, повторний, позаплановий та цільовий інструктажі з охорони праці на робочому місці проводить завідувач відділу. Проведення інструктажів на робочому місці фіксують у відповідному журналі з обов'язковими підписами інструкторів і персоналу.

Позаплановий інструктаж проводиться з працівниками на робочому місці або в кабінеті з охорони праці: при введенні в дію нових або переглянутих нормативно-правових актів з охорони праці, а також при внесенні змін і доповнень до них; при порушенні працівниками вимог нормативно-правових актів, що призвели до травм, аварій, пожеж тощо.

Працівник бібліотеки має право відмовитися від дорученої роботи, якщо є загроза виникнення небезпечної для його життя ситуації, або для людей, котрі його оточують, і навколишнього середовища.

В Інструкції чітко визначено вимоги до безпеки перед початком, під час виконання та після закінчення роботи. У ній також регламентовано порядок дій працівників відділу в аварійних ситуаціях.

Ознаками можливих аварійних ситуацій є: запах гару, газу, візуальна поява диму; загоряння технологічного (комп'ютерного) устаткування; непередбачене раптове вимкнення електропостачання, коротке замикання електрокомунікацій, електрообладнання та ін.

У документі визначено алгоритм дій у разі виникнення аварійної ситуації. Працівник повинен: негайно повідомити про неї безпосереднього керівника; вимкнути електропостачання; вивести із приміщення людей; приступити, у разі пожежі, до її ліквідації, використовуючи первинні засоби пожежогасіння та діючи відповідно до вимог інструкції з пожежної безпеки НБУВ.

За наявності потерпілих вжити заходів (до прибуття швидкої медичної допомоги) щодо надання їм першої долікарської допомоги. Конкретні заходи викладено в Інструкції з надання першої (долікарської) допомоги, що діє в НБУВ.

У документі наголошено, що працівники, залучені до виконання робіт, пов'язаних із комп'ютерним скануванням, зобов'язані неухильно виконувати вимоги Правил внутрішнього трудового розпорядку для співробітників НБУВ; режиму праці і відпочинку; техніки безпеки у бібліотеці; безпечної експлуатації приладів, дотримувати правил пожежної безпеки.

Аналогічні інструктивно-методичні документи розроблено і в інших бібліотечних установах країни, зокрема в НПБУ, ЛННБ ім. В. Стефаника, ОННБ ім. О. М. Горького, ХДНБ ім. В. Г. Короленка. Так, фахівці Харківської державної наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка при здійсненні репрографічних операцій керуються методичними порадами "Використання у бібліотеках сучасних технологій копіювання документів" (укладачі М. Задорожнюк, О. Стогній; Харків, 2004), в яких визначено порядок (режими, способи) безпечного сканування, цифрового фотографування бібліотечних фондів, чітко регламентовано умови праці для персоналу, що здійснює такі роботи, передбачено високі вимоги до технічних засобів, за допомогою яких проводиться переведення рідкісних і цінних видань на електронні носії [2].

Отже, вітчизняна бібліотечна галузь сьогодні має певний документний ресурс з охорони праці, який дає змогу вирішувати якнайповніший комплекс питань, пов'язаних із підтриманням виробничої безпеки співробітників, задіяних у процесах оцифрування бібліотечних фондів.

Водночас цей сегмент бібліотечних виробничих відносин, з огляду на його стрімке розширення, залучення дедалі більшого числа фахівців, мають регулювати не лише локальні інструктивно-методичні приписи, а й система державних стандартів, норми відповідного законодавства. Саме такий рівень документного ресурсу дасть змогу гарантувати безпечні умови праці, збереження здоров'я та працездатності співробітників бібліотек України.

Список використаної літератури

1. Вебер Х. Оцифровка как метод обеспечения сохранности? / Х. Вебер, М. Дерр // Научно-технические библиотеки. — 1998. — № 10. — С. 6—36.
2. Використання у бібліотеках сучасних технологій копіювання документів : методичні поради / Харк. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка ; уклад.: М. М. Задорожнюк, О. Б. Стогній. — Харків, 2004. — 27 с.
3. Жукова В. П. Необходимость соблюдения правил безопасности при работе за персональными компьютерами в библиотеках / В. П. Жукова // Бібліотечний форум України. — 2006. — № 2. — С. 5—8.
4. Забезпечення фізичного збереження документних фондів Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського : інструкція. — Київ, 1996. — 16 с.
5. Зуб В. М. Деякі аспекти документальних ресурсів з питань охорони праці при здійсненні оцифрування книжкових фондів бібліотек України / В. М. Зуб // Адаптація завдань і функцій наукової бібліотеки до вимог розвитку цифрових інформаційних ресурсів : матеріали Міжнар. наук. конф. (Київ, 8—10 жовтня 2013 р.) / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України, Рада дир. наук. б-к та інформ. центрів-членів МААН. — Київ, 2013. — С. 268—270.

6. Кисловская Г. А. Что такое оцифровывание?: [О переводе документов на электронные носители] / Г. А. Кисловская // Библиотека. — 1997. — № 12. — С. 36—38.
7. Копировальные аппараты и лазерные принтеры: техника безопасности и факторы, влияющие на здоровье. — Режим доступа: <http://www.startcopy.ru/obzor/bezop.htm> (дата обращения: 01.06.2016). — Загл. с экрана.
8. Онищенко О. Проблемы адаптации библиотек до умов цифровой культуры / Олександр Онищенко // Библиотечний вісник. — 2015. — № 6. — С. 3.
9. Организация регионального центра консервации библиотечных фондов в библиотеке: Нормативно-технологическая документация / Рос. нац. б-ка ; сост. С. А. Добрусина, Е. С. Чернина. — Санкт-Петербург, 2001. — 52 с.
10. Пам'ять України. Пам'ять світу // Українська культура. — 2000. — № 4. — С. 15.
11. Програма збереження бібліотечних та архівних фондів на 2000—2005 роки : постанова Кабінету Міністрів України від 15.09.1999 р., № 1716 // Законодавство — бібліотекам України. Вип. 1. Загальні засади діяльності бібліотек. — Київ, 2000. — С. 160—162.
12. Про затвердження Правил охорони праці для працівників бібліотек : наказ від 12.12.2012 р., № 1398 / Міністерство надзвичайних ситуацій. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/Laws/show/z0041-13> (дата звернення: 01.06.2016). — Назва з екрана.
13. Про затвердження Правил охорони праці під час експлуатації електронно-обчислювальних машин : наказ від 26.03.2010 р., № 65 / Державний комітет України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0293-10/conv> (дата звернення: 01.06.2016). — Назва з екрана.
14. Про Порядок опрацювання та затвердження власником нормативних актів про охорону праці, що діють на підприємстві : наказ Держнаглядохоронпраці України від 21.12.1993 р., № 132. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0020-94> (дата звернення: 01.06.2016). — Назва з екрана.
15. Рабочее место при выполнении работ сидя. Общие эргономические требования : ГОСТ 12.2.032-78. [1979—01—01]. — Режим доступа: <http://www.docload.ru/Basesdoc/4/4675/index.htm#i122739> (дата обращения: 01.06.2016). — Загл. с экрана.
16. Санитарные нормы и правила устройства и эксплуатации лазеров: утв. Пост. Главного государственного санитарного врача от 31.07.1991 г., № 5804-91 (СанПиН 5804-91). — Режим доступа: <http://infogost.com/sanpin-5804-91-sanitaryie-normyi-i-pravila-ustroystva-i-ekspluatatsii-lazeroev/> (дата обращения: 01.06.2016). — Загл. с экрана.
17. Слуцкий А. А. Репрография : процессы и материалы / Слуцкий А. А., Шеберстов В. И. — Москва. : Книга, 1979. — 256 с.

В статті проаналізовані нормативно-правові акти та локальна бібліотечна документація по вопросам безопасности труда библиотечного персонала, привлеченного к исполнению работ, связанных с компьютерным сканированием фондов библиотек Украины.

This article analyses legislation as well as the local library documentation for occupational and labor safety to the library staff which are involved in the execution of works related to computer scanning of library collections in libraries of Ukraine.

Надійшла до редакції 8 грудня 2016 року

ЖУРНАЛІСТИКА ТА ЗМІ

УДК 070.489:004.77

Катерина Дюжева,
кандидат філологічних наук,
асистент кафедри видавничої справи, редагування, основ журналістики
та філології Житомирського державного університету імені Івана Франка

Особливості моделювання лонгрідів

Стаття має на меті науково-практичну реалізацію спроби узагальнити принципи моделювання світу та простору в новітній веб-формі лонгріда. Проаналізовано останні дослідження та публікації за темою; приділено увагу аспектам конкретизації теоретичних засад створення лонгрідів журналістами різних видань. Наведено результати дослідження трьох онлайн-публікацій.

Ключові слова: лонгрід, мультимедіа, онлайн, журналістика, моделювання, текст, ілюстрація, реципієнт, візуалізація.

Перша онлайн-публікація у форматі лонгрід — Snow Fall: The Avalanche at Tunnel Creek Дж. Френча — побачила світ 2012 року. Інновацію у сфері інтернет-журналістики було реалізовано у межах мультимедійного проекту американської газети The New York Times. Саме за цей твір автор був нагороджений Пулітцерівською премією [13], що привернуло увагу реципієнтів до нової форми веб-журналістики.

Торкаючись теоретичного поля досліджень у цій царині, зазначимо що нечисленні розвідки стосувалися переважно проблем формування мультимедійного лонгріда як поняття, його характеристики, формально-змістових та композиційних особливостей (М. Булаєва); перспективності медіатехнології лонгрід (О. Коневщинська та С. Литвинова);

актуальності інтерактивного інструментарію журналістики для пошуків великого за обсягом контенту (Х. Гац); поняття сторітеллінгу, прийомів імерсивного ефекту журналістського тексту, створеного у форматі мультимедійного лонгріда (А. Колосова та Н. Поплавська); створення та розробки формату лонгрід, його інтегрованості у теорію зв'язків з громадськістю (Л. Іванова).

Вважаємо за доцільне навести наявні у науковій літературі визначення поняття "лонгрід". Зокрема, О. Коневщинська та С. Литвинова зауважують, що "перспективною є медіа технологія лонгрід, яку тільки починають використовувати у середовищі Інтернет. Це великі текстові матеріали з мультимедійним супроводженням, що розміщуються на сайтах і можуть активно використовуватися як навчальні